

Drugi tom *Arteterapii* stanowi rozwinięcie teoretycznych treści zawartych w pierwszej części cyklu. Publikacja powstała na bazie wielu doświadczeń, z udziałem wielu ośrodków i autorytetów, polskich i zagranicznych, w tym również w oparciu o praktykę kliniczną realizowaną poprzez interdyscyplinarny zespół w Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Tworkach.

Praktyka składa się z dwóch bloków tematycznych.

Pierwszy, pt. *Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego* opisuje programy oraz wybrane warsztaty arteterapeutyczne skierowane do pacjentów w okresie leczenia oraz rehabilitacji psychiatrycznej.

Drugi blok tematyczny to programy edukacyjno-kliniczne, które mogą być prowadzone w placówkach medycznych. Stosowane w psychiatrii zakładają stymulowanie, modyfikację doświadczeń, poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Programy edukacyjno-kliniczne w zastosowaniu klinicznym są istotnym czynnikiem pobudzającym aktywizację arteterapeutyczną. Dzięki temu monografia ta pozwoli czytelnikom doświadczyć wielu wymiarów arteterapii - jako metody badawczej, terapeutycznej i edukacyjnej. Jej szerokie spektrum oddziaływań w istotny sposób poszerza obszar pomocy i opieki zdrowotnej dla osób chorych.

Publikacja jednocześnie ma charakter uniwersalny, proponowane warsztaty mogą być wykorzystywane w rehabilitacji psychiatrycznej osób chorych bądź niepełnosprawnych psychicznie, ale także w pracy z osobami, w tym z dziećmi, przejawiającymi zaburzenia kontaktu interpersonalnego, zaburzenia emocjonalne czy zaburzenia zachowania.

Ta książka powstała by "poczuć, przeżyć i przepracować" warsztaty arteterapeutyczne.

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

psycholog twórczości, arteterapeuta MSCZ, kierownik Pracowni terapii przez sztukę Instytutu Edukacji Artystycznej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Kierownik Centrum „Pałacyk nad Utratą” MSCZ, stanowiącego zaplecze arteterapeutyczne szpitala. Aktywność: sztuki wizualne, teoria i praktyka arteterapii. Wiceprezes Towarzystwa „Amici di Tworki”, przewodnicząca Sekcji Naukowej Arteterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, kurator programów edukacyjnych.

Bartosz Łoza

psychiatra i specjalista terapii środowiskowej. Kierownik Kliniki Psychiatrii WUM i zastępca dyrektora ds. leczenia MSCZ (Tworki). Działalność: film, psychodrama, scenariusze, reżyseria, performance, instalacje, fotografia, literatura. Prezes Towarzystwa Przyjaciół Tworek „Amici di Tworki”. Prezes elekt Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Spis treści:

WPROWADZENIE I

Magdalena Abakanowicz

WPROWADZENIE II

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Anna Mosiołek, Iwona Patejuk-Mazurek

1. REFLEKSJE O ARTETERAPII

1.1. Arteterapia w praktyce klinicznej MSCZ

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Anna Mosiołek, Iwona Patejuk-Mazurek

1.2. Autoportret – Maski – Ja. Budowanie tożsamości

Grażyna Borowik

1.3. Schizofrenia – współchorobowość - terapia kreatywna

Magdalena Tyszkiewicz, Wanda Żuchowicz

1.4. Definicja arteterapii

Andrzej Kowal

1.5. Kolekcja tworkowska

Maria Pałuba, Bartosz Łoza

I. ARTETERAPIA W PROCESIE LECZENIA PSYCHIATRYCZNEGO

2. PROGRAMY TERAPEUTYCZNE

2.1. Praca ze zmysłami w procesie rehabilitacji psychiatrycznej - studium przypadku

Jolanta Frieze, Bartosz Łoza, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Maria Pałuba, Maja Polikowska

2.2. Świadomość własnego potencjału twórczego u osób z zaburzeniami afektywnymi dwubiegunowymi - studium przypadku

Hanna Nawrot, Piotr Trzaskowski, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Anna Mosiołek

2.3. Turnusy leczniczo-rehabilitacyjne. Plenery malarskie

Andrzej Kowal

3. RYSUNEK I MALARSTWO

3.1. Autoportret w arteterapii Robert Bartel

3.2. Psychorysunek w procesie leczenia psychiatrycznego. Moje drzewo

Krystyna Anna Wiśniewska, Anna Mosiołek

3.3. Psychorysunek w procesie leczenia psychiatrycznego. Mój portret

Krystyna Anna Wiśniewska, Anna Mosiołek

3.4. Dotyk barwy

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Maria Pałuba, Anna Mosiołek, Maja Polikowska

3.5. Pranie myśli - doświadczanie siebie w przestrzeni sztuki

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Anna Zielińska

3.6. Malarstwo emocjonalne

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Anna Zielińska, Iwona Patejuk-Mazurek, Maja Polikowska, Anna Mosiołek

3.7. Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego. Obraz choroby

Piotr Trzaskowski, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Anna Mosiołek, Bartosz Łoza

3.8. Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego. Nasze miasto - przestrzeń osobista a przestrzeń publiczna

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Maria Pałuba, Dominika Polkowka, Anna Słuszkiewicz, Wiktoria Siedlecka-Dorosz, Magda Szymańska

3.9. Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego. W dłoni mamy świat – warsztaty wieloetapowe

Wiktoria Siedlecka-Dorosz, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Maria Pałuba, Dominika Polkowka, Anna Słuszkiewicz, Magdalena Szymańska

4. RZEŹBA

4.1. Moja przyszłość

Anna Zielińska, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Iwona Patejuk-Mazurek, Anna Mosiołek, Maja Polikowska

4.2. Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego. Autoportret z chorobą

Anna Zielińska, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Paweł Bednarski, Iwona Patejuk-Mazurek, Maja Polikowska

4.3. Arteterapia w procesie rehabilitacji psychiatrycznej. Jestem górą

Dorota Eggert, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Maria Pałuba, Dominika Polkowska

5. HAPPENING, INSTALACJA, ASSEMBLAGE, COLLAGE

5.1. Drzewo najpiękniejszych wiadomości

Bartosz Łoza, Paweł Bednarski, Jonathan Britmann, Maria Pałuba, Iwona Patejuk-Mazurek, Anna Mosiołek, Aleksandra Plaskota, Maja Polikowska, Paulina Wnukiewicz, Anna Zielińska

5.2. Maski choroby - studium przypadku

Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Maria Pałuba

5.3. Babie lato

Anna Zielińska, Katarzyna Dyba, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Iwona Patejuk-Mazurek, Anna Mosiołek, Maja Polikowska

5.4. Arteterapia w procesie leczenia psychiatrycznego. W harmonii ze światem – kamień

Katarzyna Miller, Iwona Patejuk-Mazurek, Anna Mosiołek, Bartosz Łoza, Maria Pałuba, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

5.5. Arteterapia w procesie rehabilitacji psychiatrycznej. Portret smutku. Portret szczęścia

Renata Kochan, Iwona Patejuk-Mazurek, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

6. FILM I FOTOGRAFIA

6.1. Filmoterapia

Maja Polikowska, Bartosz Łoza, Maria Pałuba

6.2. Fotografia w arteterapii. Światłem malowane

Katarzyna Cyniak-Górnecka, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Iwona Patejuk-Mazurek, Piotr Tronina, Anna Żyłka, Małgorzata Bielarczyk

7. DRAMA I TEATR

7.1. Dramaterapia w procesie pracy nad podmiotem z nastoletnimi chłopcami z diagnozą autyzmu w australijskim szkolnictwie specjalnym

Adrian Łania

7.2. Arteterapia w procesie rehabilitacji psychiatrycznej. Ż jak życie - projekt teatralny
Alicja Górny

7.3. Historia pewnej miłości
Michał Grubecki, Piotr Gołąb

8. MUZYKA I RUCH

8.1. Terapia dźwiękiem w pracy z pacjentem klinicznym
Anna Sikorska, Aleksander Pokorski, Hanna Nawrot, Anna Mosiołek, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

8.2. Techniki relaksacyjne w pracy arteterapeuty
Aleksander Pokorski, Anna Sikorska, Hanna Nawrot, Anna Mosiołek, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

8.3. Wybrane modele pracy w psychoterapii tańcem i ruchem
Katarzyna Dańska, Agnieszka Sokołowska, Izabela Guzek, Aleksandra Rayska

8.4. Muzyka i rytm w grupowej pracy terapeutycznej
Katarzyna Dańska

8.5. Z ciała do emocji i myśli. Analiza ruchu w pracy rozwojowej i terapeutycznej
Agnieszka Sokołowska

8.6. Terapia tańcem i ruchem w pracy z dorosłymi osobami z autyzmem
Izabela Guzek

8.7. Do zo'a – psychoterapia tańcem i ruchem z nastolatkami
Aleksandra Rayska

9. INNE

9.1. Poezjoterapia aktywna: warsztaty „Co mi w duszy gra. Pisanie dla siebie, od siebie”
Anna Mosiołek, Krystyna Wiśniewska, Maja Polikowska

9.2. Arteterapia w warunkach detencji na przykładzie technik terapii zajęciowej prowadzonej na oddziale o wzmocnionym stopniu zabezpieczenia
Łukasz Wroński, Sebastian Nadolny, Zbigniew Fal, Łukasz Federowicz

II. PROGRAMY EDUKACYJNO-KLINICZNE

10. LAND ART

10.1. Land art
Wiesław Karolak

11. COLLAGE I ASSEMBLAGE

11.1. Moja torba. Autoportret psychologiczny
Aleksandra Chmielnicka-Plaskota, Bartosz Łoza, Sheridan Linnell

11.2. Oblicza krzywdy – autoportret
Janina Florczykiewicz

11.3. Ja i mój obiekt plastyczny
Beata Mazurek-Maksymiuk, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

12. INSTALACJA

12.1. Podróż. Moja wyspa w archipelagu. Narracja i metafora w arteterapii grupowej
Renata Kochan

12.2. Ja wobec innych

Piotr Trzaskowski, Anna Mosiołek, Iwona Patejuk-Mazurek, Maja Polikowska

13. RYSUNEK I MALARSTWO

13.1. Ćwiczenia i warsztaty z resocjalizacji przez sztukę osób stosujących wszelką przemoc fizyczną ora psychiczną i przebywających w zakładach poprawczych oraz ośrodkach penitencjarnych

Tomasz Rudowski

13.2. Mój dialog z mistrzem

Anna Steliga

13.3. Mandala – odkrywanie siebie

Magdalena Załęska

14. INNE - PRACA Z TEKSTEM

14.1. Poznanie się. Osobiste doświadczanie zapachów i smaków

María Belén Rodríguez Caama?o

14.2. Pudełko znaczeń

Anna Maciejewicz, Anna Mosiołek, Aleksandra Chmielnicka-Plaskota

14.3. Terapia sztuką w procesie pobudzania tworzenia rozwiązań kreatywnych. Książka unikatowa jako obiekt artystyczny

Magdalena Pastuszek